

Jonas Gahr Støre
Statsminister

26. januar 2024

Brudd på terskelverdier for sikring av rettsstatsgarantier

Som leder for en regjering som insisterer på straff i ruspolitikken mottar du cannabis. Ifølge norsk lov har vi med et straffbart forhold å gjøre, og Alliansen for rettighetsorientert ruspolitikk (AROD) ser frem til at regjeringen politianmelder forholdet.

Statsministeren mottar cannabis fordi regjeringen står for en politikk som medfører et omfattende skadebilde, fordi straff videreføres på tilbakeviste premisser, og fordi domstolsbehandling er egnet til å kvalitetssikre straff på rusfeltet.

Normalt kan politiet ta for gitt at loven er innenfor de rammer som menneskerettighetene legger opp til, men ikke på rusfeltet. Ikke bare har utredninger i 20 år bekreftet straffens manglende grunnlag, men den politiske prosessen er kuppet av [ekstremister](#) og rettssikkerheten er truet etter at regjeringen nedsatte et utvalg for å få tilbake maktmidler som riksadvokaten anser uforholdsmessige. I den grad Rushåndhevingsutvalget [oppfyller](#) sitt mandat, vil Norge vil få et problem med menneskerettighetene, og regjeringen sviker ikke bare de forfulgte på rusfeltet, men også politiet.

Politi-loven pålegger å bruke minst mulig makt mot befolkningen, men hvordan kan vi vite om dagens maktbruk er nødvendig når ikke mindre inngripende tiltak er vurdert? I den grad et regulert marked er bedre enn et kriminelt marked, vil ikke forbudet oppfylle et legitimt formål, og stadig mer tyder på at maktbruken ligger utenfor konstitusjonens grenser. Det er derfor Tyskland og andre stater beveger seg vekk fra et forbud, men i Norge er det ingen vilje til å revurdere politikken premisser. Til tross for at Rolleforståelsesutvalget redegjorde for en strid mellom styringsjuss og rettighetsjuss, hvor sistnevnte har blitt nedprioritert, er den politiske majoritet for preget av panikk til at sikring av rettigheter er mulig, og AROD vil derfor aktivere rettssporet.

Grunnlovens 89 gir domstolene rett og plikt til å sikre den politiske prosessen. Prøvelsesretten er beskrevet av Johs Andenæs som vestens viktigste bidrag til verdenskulturen og et kjernepunkt i rettsstaten, og AROD har i flere år brukt sivil ulydighet for rettssikring.

[Denne](#) kortfilmen forklarer hvorfor. Som vist har staten i 60 år ignorert forskning og rettsprinsipper for å jakte på syndebukker, men det manglende konstitusjonelle grunnlaget er klart og hadde den politiske prosessen fungert, ville ikke NOU 2002:04 blitt avvist. I stedet, når Straffelovkommisjonen gjorde klart at ruspolitikken var uforenelig med strafferettens

prinsipper, skulle Stoltenberg-regjeringen og Stortinget etablert en kommisjon som så på fordeler og ulemper ved forbud målt opp mot et regulert marked og som veide individets rett til frihet mot samfunnets behov for beskyttelse. At det ikke skjedde, har satt den politiske prosessen på et konstitusjonelt sidespor, og AROD vil få den politiske prosessen på rett kjøll ved å vise forbindelsen mellom ruspolitikk og tidligere tiders vilkårlige forfølgelse.

Forbindelsen er klargjort i [Moving a Nation Forward](#), en dokumentar som viser ruspolitikken problem med menneskerettighetene. Som vist har staten i 15 år utsatt rettsikring for forfulgte grupperinger og statsministeren har et selvstendig ansvar for å sikre rettsstaten.

Dette gjøres ved en anmeldelse. Rettssporet gjør det mulig for en uavhengig, upartisk, og kompetent instans å avgjøre om forbudet oppfyller et legitimt formål, og det er ikke bare Statsministeren som har mottatt cannabis. I november 2023 mottok Justisminister Emilie Enger Mehl, samt Politihøgskolen, Politiet, Statsadvokatembetet, og Rushåndhevingsutvalget 100 gram cannabis for rettsikring. Riksadvokaten ble informert, men vi har ikke hørt fra politi- eller påtalemyndighet og derfor sender vi ut nye 100 gram.

Denne gangen er det regjering og jusprofessorer som inviteres til rettsforhandling og dere har alle interesse av at lov og orden sikres.

Mens Justisdepartementet har overordnet ansvar for at politiets maktbruk er forsvarlig, sliter Rushåndhevingsutvalget med et mandat som er konstitusjonelt tvilsomt, og Politihøgskolen kan [ikke](#) vise til faggrunnlag for å vri tilbud og etterspørsel til en offer- og overgriperkontekst. Regjeringens motstand mot å vurdere fordeler og ulemper av et regulert marked målt opp mot et kriminelt marked setter tusenvis av ansatte i justissektoren i en vanskelig situasjon, og en politianmeldelse tilbyr vei ut av uføret.

For Statsministeren innebærer det en mulighet til å ta oppgjør med ukultur i eget parti. Vitner har fortalt at du egentlig var for rusreform, men gav etter for straffelobbyen, og regjeringen har nå plikt til å vise at straff er nødvendig på rusfeltet. Justisministeren, Statsministeren, og andre ansvarlige har flere dager i retten til [spørsmål](#) som må besvares om straff skal videreføres, og dette er en anledning til å rydde opp og styrke statens autoritet.

Om vi skal ha en ruspolitikk som er forenelig med grunnloven, må vi avklare om forbudet oppfyller et legitimt formål, og vi ser frem til rettsforhandlinger.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink that reads 'Roar Mikalsen'. The signature is written in a cursive, flowing style.

Roar Mikalsen

Leder for Alliansen for rettighetsorientert ruspolitikk